

De Cultuurkantine

Jaarverslag
2020

Jaarverslag 2020

Inhoud:

1. Voorwoord
2. Inleiding
3. Projecten 2020
4. Belangrijke gebeurtenissen 2020
5. Verantwoording bestuur
6. Vooruitblik 2021

1. Voorwoord

Een jaarverslag over 2020 gaat standaard over corona. Iedereen in de wereld en elke organisatie heeft hier immers – in meer of mindere mate – mee te maken gehad. Dat geldt ook voor De Cultuurkantine, de Kunstkameraden en de kunstenaars.

Naast zorgen om gezondheid, speelden er onder de Kunstkameraden door de afstand ook gevoelens van eenzaamheid. Als Cultuurkantine hebben we daarop ingespeeld, door een digitaal atelier te bieden, een belangrijke rol te vervullen in voorlichting over de coronamaatregelen en in te zetten op wat nog wél mogelijk was. Het werk heeft daarmee andere vorm gekregen, maar niet stilgelegen – zo blijkt uit de trajecten die in Tilburg en Breda hebben plaatsgevonden, de subsidieverzoeken die in 2020 zijn uitgegaan en de vele berichten in social media.

In 2020 is er ook wat veranderd bij de Raad van Toezicht, rond de zomer zijn we overgestapt van een raad met vijf naar bezetting met drie leden. Onze vergaderingen deden we in 2020 online: we kijken er – samen met u – naar uit om weer direct met de kunstenaars en Kunstkameraden in contact te kunnen komen bij hun exposities. We hopen u daar te ontmoeten zodra de seinen op groen staan.

Alle partners, subsidieverstrekkeners en andere betrokkenen wil ik langs deze weg hartelijk danken voor uw inzet en interesse in 2020. We kijken er naar uit de samenwerking de komende jaren voort te zetten.

Namens de Raad van Toezicht

Roelinda Vording, voorzitter

2. Inleiding

Een voor De Cultuurkantine belangrijke trend in de culturele sector is het belang van het duiden van de waarde van kunst en kunstenaars. Het draait niet alleen meer om de intrinsieke waarde van kunst, om het feit dat kunst een beleving is, dat het boeit, nieuwsgierig maakt, aan het denken zet, een onmisbaar onderdeel is van de eigen cultuur en geschiedenis. Het draait ook om de instrumentele waarde van amateurkunst, om hoe kunst en kunstenaars kunnen worden ingezet met het oog op het behalen van economische en maatschappelijke voordelen.

Hoewel vanwege de coronacrisis de beoogde doorontwikkeling van De Cultuurkantine werd verstoord was 2020 zeker geen verloren jaar. De plannen voor deze doorontwikkeling met de focus op onderzoek en interventie met kunstenaars zijn verder uitgewerkt voor de langere termijn. We zijn dan ook trots op de toekenning van subsidie hedendaagse cultuur Noord-Brabant 2021-2024. De adviescommissie Amateurkunst heeft vertrouwen in de artistiek-inhoudelijke visie en het vakmanschap van de Stichting De Cultuurkantine. Stichting De Cultuurkantine zet in op een één op één samenwerking tussen deelnemer en kunstenaar in een langdurig traject. De adviescommissie vindt dit een mooie en waardevolle manier van werken.

Hoewel niet alle plannen konden worden uitgevoerd zijn er nog veel mooie samenwerkingen van onze Kunstkameraden te zien in dit jaarverslag. We zijn een flexibele organisatie en kunnen snel schakelen op basis van wat er nodig is. Dat is in de afgelopen periode gebleken en dat is ook ons uitgangspunt voor de komende periode. We zullen een nieuwe balans gaan vinden.

Breda, mei 2021

Lisette Fleur

Directie-bestuur De Cultuurkantine

3. Projecten 2020

Tilburg | KunstkameradenYOU!

In workshops van Tilburgse kunstenaars hebben wij de jongeren kennis laten maken met verschillende kunstdisciplines. Maar het was voor onze doelgroep, jonge vluchtelingen en jongeren met een migratieachtergrond, vooral óók een andere kennismaking met de stad, met de kunstenaars, met de mensen van het museum en met elkaar. Een vertrouwde en veilige plek om in je vrije tijd naar toe te gaan en waar je echt 'vrij' kunt onderzoeken, ontdekken en ontwerpen. Na de workshops zijn we in februari concreet aan de slag gegaan met het vormgeven van de expositie. Een helder programma, met een duidelijke gezamenlijke afronding en verbinding in beeldende kunst en ambacht. Waar de jongeren met trots hun werk in het thema 'vlinder' – met een cocon van rode draden als een metafoor voor hun ervaringen – zouden presenteren aan hun eigen netwerk en onze netwerkpartners: familie, vrienden, klasgenoten en mentoren van het Schakelcollege, Entreecollege, ROC, begeleiders van COA en Sterk Huis, kunstenaars, medewerkers en bezoekers van het museum.

Helaas. Op zaterdag 14 maart moesten wij de jongeren laten weten dat het atelier in verband met Corona niet open kon gaan. Daarna kwam al snel het bericht dat ook het museum zou sluiten en dus ook de expositie werd geannuleerd. Met de eerste kennisgeving van de overheid hebben wij in samenwerking met de gemeente een duidelijke rol kunnen spelen in het communiceren van de maatregelen en wat die daadwerkelijk betekenden. Als projectleiding bleken we voor de jongeren een belangrijke en toegankelijke bron van informatie te zijn. Al snel bleek ook dat de maatregelen voor de kunstkameraden moeilijk waren: een nog grotere eenzaamheid dan er al was, wonen in een 'niet zo veilig-thuis-situatie', niet naar school of naar het atelier kunnen gaan en daarmee weinig sociale contacten.

Al op maandag 16 maart is er een digitaal atelier ‘gebouwd’ in een besloten Facebookgroep waar zowel jongeren als kunstenaars zich hebben aangemeld. Met behulp van een sponsor zijn er diezelfde week teken- en schildermateriaalpakketten verzonden naar de woonadressen van de jongeren. Op deze manier hebben we in deze periode van sociale isolatie een alternatief project kunnen organiseren waarbij we de jongeren konden faciliteren qua materialen, zij hun werk konden presenteren in het digitale atelier – waar zij in een klein groepje ‘les’ en feedback kregen van kunstenaars. Waar ook hun beleving van deze crisis op een alternatieve manier vormgegeven en gedeeld kon worden.

De activiteiten van KunstkameradenYou! Tilburg dragen bij aan een positief zelfbeeld, sociale vaardigheden, verantwoordelijkheidsgevoel, doorzettingsvermogen en een veilig en vertrouwd sociaal netwerk. Juist ook in deze Coronatijd.

We zijn blij dat we op zaterdag 6 juni het atelier weer hebben kunnen openen.

Normaal gesproken zou het project rond juni al afgesloten zijn en vorm hebben gekregen in een expositie die drie maanden zou duren. Met rondleidingen voor bezoekers door de jongeren. Een expositie die voor de jongeren een wezenlijk onderdeel is van het project. Deze onwerkelijke Corona periode heeft de looptijd dus verlengd. Het digitale atelier was een ‘uit nood geboren alternatief’, maar kan de dynamiek van het atelier niet evenaren.

In verband met de uitbraak van het coronavirus hebben wij voorzorgsmaatregelen en regels geïmplementeerd op basis van de aanbevelingen van officiële gezondheidsinstanties, zoals RIVM in Nederland en Cultuurconnectie, de brancheorganisatie voor cultuureducatie. Op deze wijze streven we ernaar om de gezondheidsrisico's voor onze kunstenaars en jongeren te minimaliseren. Daarnaast maken we gebruik van de communicatiemiddelen en toolkits van de Rijksoverheid om de jongeren en hun ouders/begeleiders goed te informeren in hun eigen taal. Wij hebben uitgebreid persoonlijk contact met de jongeren, we kunnen specifiek op de doelgroep gericht communiceren en beschikken over voldoende ruimte en materialen om de protocollen te volgen.

In deze Coronatijd met de maatschappelijke gevolgen die deze doelgroep zeker ook raken, is onze aandacht voor hun participatie en de toenemende ongelijkheid in de samenleving misschien nóg belangrijker geworden. Wij zijn een belangrijke uitvalsbasis gebleken waar het gaat om sociale contacten en vrijetijdsbesteding van onze doelgroep. En wat wezenlijk is: we genieten het vertrouwen van een doelgroep die bestaat uit veelal kwetsbare jongeren, in een ook vaak kwetsbare leefomgeving.

We hebben netwerkpartners in onderwijs en zorg. Sectoren die aan de slag moeten met opgebouwde achterstanden. We kunnen met onze specifieke aandacht voor inclusie, educatie en participeren, wellicht ondersteuning bieden op het behouden van draagvlak voor ‘meedoen in de samenleving’ in deze Coronatijd.

Het project is gefinancierd door: gemeente Tilburg, Prins Bernard Cultuurfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Jopiefonds en Boekenshop.

Breda en Gilze | Kunstkameraden

Voorafgaand aan de kick-off hebben we tijdens de lockdown van maart contact kunnen krijgen en (online) kunnen onderhouden met de jongeren die op het azc Gilze verblijven via onze projectleider en professioneel kunstenaar/fotograaf Claudette van de Rakt.

Tien professionele kunstenaars hebben vanaf juli 2020 samengewerkt met tien kinderen/jongeren: Michiel van der Zanden en Mohamed, Paul van Osch en Ron, Leonie Muller en Saba, Lise Sore en Merab, Juup Luijten en Tina, Guusje Beeftink en Ann, Hanneke van Heusen en Zainab, Wencke Nilsson en Zohra, Claudette van de Rakt en Fatima, Helen Vergouwen en Dorsa.

Film

'Ali (14) uit Syrië koos voor de dood in het azc in Gilze. Hij laat een huisje na, en een film vol hoop'

[Link](#) naar artikel BN De Stem 23-12-2020

Projectleider Claudette van de Rakt en kunstenaar Michiel van de Zanden hebben zich als Kunstkameraden verbonden aan de familie van Ali en zijn gestart met een intensieve samenwerking met de familie en de broer (Mohamed) en zus (Fatima) van Ali. Journalist en filmmaker Alexander Moust werkt al jaren met vluchtelingen in heel Europa. De film die in het najaar van 2021 zal worden uitgebracht neemt de kijker mee in het verhaal van de Kunstkameraden Michiel en Claudette, Mohamed en Fatima en de realisatie van een eindwerk.

Tijdens de Cultuurnacht zouden alle werken worden geëxposeerd. De Cultuurnacht Breda 2021 gaat echter vanwege de pandemie niet door. De gemeente Breda heeft eind januari 2021 een Corona steunprogramma vastgesteld, met daarin mogelijk ook middelen voor een extra cultureel

programma vanaf het voorjaar met een expositie van de kunstwerken in het vooruitzicht als de coronamaatregelen het weer toelaten.

Het project is gefinancierd door: Cultuurplaats Gilze en Rijen, COA, Jeugdfonds Cultuur Noord Brabant, Stichting De Grez-Mahie en gemeente Breda.

4. Bijzondere gebeurtenissen 2020

8 Januari t/m maandag 30 april 2020

Expositie Kunstkameraden Rechtbank Middelburg

Kunstkameraden: Paul van Osch en Joao Paulo, Noortje Haegens en Alex, Maud Masselink en Lorenzo, Cecile Verwaaijen en Ahmed, Dorry Franken en Zimo, Claudette van de Rakt en Elias, Denise Motz en Emil, Raymond Assink en Yousef, Lian Waas en Hala, Michiel van der Zanden en Safouane, Arjan Janssen en Mohammed.

8 Juli 2020

Kick off Kunstkameraden azc Gilze

Op het terrein van azc is speciaal voor dit project en de start van Kunstkameraden een Kunstkameradenboom gemaakt.

[Link](#) naar filmpje

28 november 2020 t/m 3 januari 2021 (sluiting museum vanaf 15 december 2020)

Expositie Kunstkameraden

Vanwege de beperkende Coronamaatregelen moest de opening van de expositie worden aangepast en konden er ook minder bezoekers naar binnen. In vijf 'shifts' van 10 personen konden de jongeren en hun familieleden de expositie bewonderen.

5. Organisatie

Governance Code Cultuur

Stichting De Cultuurkantine wordt bestuurd volgens de Governance Code Cultuur, een gedragscode voor de culturele sector. Iedereen die werkt met kinderen en/of jongeren voor de Stichting De Cultuurkantine moet vóór de aanvang van de werkzaamheden een Verklaring Omtrent Gedrag aanvragen en deze aan de organisatie overleggen. Deze verklaring moet worden aangevraagd bij de gemeente waarin de medewerker woont.

Bestuur

De Cultuurkantine functioneert volgens het raad-van-toezicht-model. De directeur-bestuurder legt geregeld verantwoording af aan de raad van toezicht over het door haar gevoerde beleid en de financiële situatie. De directeur-bestuurder en raad van toezicht vergaderen volgens een tevoren vastgesteld vergaderschema.

De raad van toezicht houdt enerzijds toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken van de stichting en staat anderzijds de directeur-bestuurder met advies terzijde. De verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken van zowel de raad van toezicht als de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in het reglement van de raad van toezicht, respectievelijk het reglement directeur-bestuurder.

In 2020 is de Raad van Toezicht gewijzigd van samenstelling en van vijf naar drie leden overgestapt. Het vertrek van Marlies Hoosemans als lid was hiervoor een natuurlijk moment. Heidi Klijsen is vanaf de zomer teruggetreden als lid van de Raad van Toezicht en nu verbonden als adviseur.

Directeur-bestuurder Lisette Fleur

Raad van toezicht, functies en aandachtsgebieden:

Voorzitter: Roelinda Vording, manager dienstverlening ABG Organisatie

Leden:

Diane Smits, Project Coördinator Pensioenen Exxon Mobil, aandachtsgebied financiën.

Fiona Zachariasse, directeur Natuurmuseum Brabant, aandachtsgebied cultuur.

Marlies Hoosemans, directeur MEE West-Brabant (tot eind 2021)

Adviseur:

Heidi Klijsen, journalist (tot 2021 lid Raad van Toezicht)

Marris van de Luijtgaarden

Voor de nevenfuncties van de rvt verwijzen wij naar de desbetreffende linkedin profielen.

De raad van toezicht kent geen bezoldiging. De directie wordt op projectbasis betaald.

Jaarplanner vergaderingen

Eerste kwartaal

- risicoanalyse en evaluatie controlesysteem

Tweede kwartaal

- bespreken medezeggenschap in de organisatie
- opstellen en vaststellen van een bezoldigingsbeleid
- opmaken jaarrekening voorgaand jaar
- opmaken jaarverslag voorgaand jaar
- eventueel overleggen externe accountant
- Goedkeuring jaarrekening

Derde kwartaal

- evaluatie financiële stand van zaken
- checken rooster van aftreden
- opstellen meerjarenbeleidsplan en -begroting

Vierde kwartaal

- evaluatie bestuur/directie
- vaststellen begroting en beleidsplan komend jaar
- evaluatie governance
- aansprakelijkheid en verzekering evalueren

Vergaderingen 2020

Woensdag 19 februari

Woensdag 20 mei (online)

Woensdag 26 augustus (online)

Woensdag 28 oktober (online)

De brainstormvergadering op inspirerende locatie is vanwege de pandemie uitgesteld naar een nader te bepalen datum in 2021.

Brainstormvergaderingen zonder agenda stelt ons in de gelegenheid onderwerpen diepgaander te bespreken zodat de rvt meer een sparringpartner van het bestuur kan zijn met de focus op de toekomst.

Global Goals

De Global Goals, ook wel Sustainable Development Goals (SDG's) genoemd, zijn doelen om de wereld tot 'een betere plek te maken in 2030', schrijven de Verenigde Naties (VN) in hun voorstel voor een nieuwe mondiale agenda. De Cultuurkantine heeft zich met KunstkameradenYOU! drie belangrijke doelen gesteld:

- Kwaliteitsonderwijs
- Ongelijkheid verminderen
- Partnerschap om de doelen te bereiken

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Op de website van De Cultuurkantine verwijzen we naar onze privacyverklaring. In deze privacyverklaring leggen wij uit hoe wij omgaan met persoonsgegevens: welke we verzamelen en waarvoor we ze gebruiken. De kunstenaars uit ons bestand zijn allemaal persoonlijk benaderd of zij bezwaar hebben om in onze database te staan.

Belangrijkste risico's

Stichting De Cultuurkantine werkt op projectbasis en is financieel afhankelijk van subsidiegevers en heeft geen structurele inkomsten. Dit impliceert dat we zuinig met onze financiële middelen omgaan, geen risico's (durven) lopen en het bestuur niet alle gewerkte uren vergoed kan krijgen.

De Cultuurkantine werkt met een vier ogen principe. De boekhouding wordt gecontroleerd door meerdere medewerkers. De stichting heeft een bedrijfs- en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.

De kunstenaars hebben een VOG overlegd. Persoonsgegevens van medewerkers en jongeren worden alleen verwerkt na schriftelijke toestemming. Persoonsgegevens van minderjarigen (personen jonger dan 16 jaar) worden alleen verwerkt indien daarvoor schriftelijke toestemming is gegeven door de ouder, verzorger of wettelijke vertegenwoordiger. Plaatsing van foto's gebruikt uitsluitend na akkoord.

6. Vooruitblik 2021

Om het project Kunstkameraden overdraagbaar te maken worden er in 2021-2022 belangrijke stappen gezet voor een (digitaal) Handboek. Hier is financiering voor aangevraagd bij het Fonds voor Cultuurparticipatie (Samen Cultuur maken - Voor ontwikkeltrajecten waarin leren en verbeteren centraal staat).

Feedback en onderzoek tijdens en na afloop van ieder Kunstkameradenproject in Tilburg, Breda en Ossendrecht moet duidelijk maken of Stichting De Cultuurkantine doelen behaalt, de maatschappelijke outcome positief is, processen goed (rendabel) verlopen. Kortom of de doelstellingen haalbaar zijn, of het project aanpassingen behoeft, of er gewijzigde of nieuwe input nodig is. Daarnaast ontwikkelen wij een Tool waarmee na afloop van elke nieuw traject Kunstkameraden het effect kan worden gemeten. De resultaten van het onderzoek dat Avans Hogeschool in 2014 heeft gedaan naar de effecten van Kunstkameraden vormen een goed uitgangspunt.

Herhalingsonderzoek naar de effecten van deelname aan Kunstkameraden na iedere editie is echter noodzakelijk om de beloftes die De Cultuurkantine doet te ondersteunen en te toetsen bij de jongeren. De standaarddocumenten en de beschreven stappen dragen bij aan het succesvol overdragen en uitvoeren van het project Kunstkameraden van De Cultuurkantine door praktijkwerkers/ kunstenaars uit de culturele sector. Door samenwerkingen met de juiste partners verspreid door het land aan te gaan ontstaan er mogelijkheden om het project verder uit te rollen over diverse regio's in Nederland. Dit kunnen de huidige leveranciers - de kunstenaars - zijn, maar ook meer gevestigde collega-stichtingen. Dit zal nog in kaart moeten worden gebracht.